

Obecné výklady o TPH a trestní odpovědnosti

Přednáška 15.2.2012

Trestní právo hmotné

- Soubor právních norem regulujících vznik, změnu a zánik trestněprávních vztahů.
- Trestněprávní vztahy
 - *odpovědnostní*:
stát - pachatel trestného činu
 - *mimodpovědnostní*:
stát – pachatel činu jinak trestného

Trestní právo hmotné

- Odvětví veřejného práva
 - nerovnost subjektů
 - veřejnoprávní metoda regulace: příkazy, zákazy
- Trestní právo dospělých a mladistvých

Funkce trestního práva

- Ochranná
- Regulativní
- Preventivní
- Represivní

Základní zásady trestního práva

- Zákonnosti: nullum crimen, nulla poena sine lege – čl. 39 LZPS, § 12 odst. 1 TrZ
- Subsidiarity trestní represe: § 12 odst. 2 TrZ
- Zákazu analogie k tíži pachatele
- Zákazu retroaktivity k tíži pachatele - § 1 TrZ, § 2 TrZ – časová působnost
- Subjektivní odpovědnosti = za zavinění- § 15 až § 19 TrZ

Základní zásady trestního práva

- Individuální odpovědnosti = odpovědnosti fyzických osob - § 22 až 26 TrZ, § 5 ZSM
- Zákazu dvojího přičítání – rovina viny a trestu
- Přiměřenosti sankcí
- Zohlednění práv poškozeného
- Účelnosti trestů
- Personality trestů
- Humánnosti trestů

Místo trestní práva v právním řádu ČR

- vztah k jiným právním odvětvím
- ultima ratio právního řádu

TPH a neprávnní obory

- Kriminologie
- Penologie a penitenciaristika
- Kriminalistika
- Forenzní disciplíny : soudní - lékařství, psychiatrie, psychologie, sexuologie, chemie, antropologie, inženýrství.

Prameny trestního práva hmotného

- Ústava
- Listina základních práv a svobod
- Mezinárodní smlouvy, právní akty EU
- Zákon č. 40/2009 Sb.
- Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže
- Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim + další zákony
- Nálezy Ústavního soudu
- Rozhodnutí prezidenta o amnestii

Struktura a působnost trestního zákona

- Obecná a zvláštní část
- Působnost:
 - Časová - § 2, § 3 TrZ
 - Místní
 - zásada teritoriality (§ 4) + zásada registrace (§ 5)
 - zásada personality (§ 6)
 - zásada ochrany a zásada univerzality (§ 7)
 - subsidiární zásada univerzality (§ 8)
 - působnost stanovená mezinárodní smlouvou
 - Věcná
 - Osobní - exempce

Trestní odpovědnost

- Povinnost strpět sankci za spáchání trestného činu
- Odpovědnost sankční, individuální a subjektivní
- Základem trestní odpovědnosti je trestný čin (provinění u mladistvých)
- Trestní odpovědnost dospělých a mladistvých

